

multipliciter: scilicet in quantum ipse creator hominis est. Hanc enim prerogatiuam homini creando dedit: quia ad imaginem suam ipsum fecit. Ad imaginem quippe Dei tacta anima rationalis, ceteris omnibus occupari potest, repleri non potest. Capacem enim Dei, quicquid Deo minus est, non implebit. Et sicut Deus omnem creaturam, sic anima omnem naturam corporalem naturæ dignitate præcellit.

Sap. 11.

Ezec. 6.

Non enim potest Deus odisse quod fecit: de quo scriptum est. Diligis nanque omnia quæ sunt, & nihil odisti horum quæ fecisti. Vbi autem maiora caritatis indicia, ibi est maioris spei materia. Similiter in quantum dominus est. Nunquid voluntatis meæ est (dicit dominus) mors in pijs, & non magis ut conuertatur à viis suis, & viuat? Deus nanque tristatur, non de sua iniuria, sed de hominis perditione. Sicut rex audiens criminofas personas, quum sit benignus, lege quidè compellente ipse mortis sententiam dicat aduersus eas: tamen misericordia instigante lacrymas fundit super ipsas, & vult eas adiurare, & non potest contradicente iustitia: quoniam sicut iustitia sine misericordia non est iustitia, sed crudelitas: ita misericordia sine iustitia non est misericordia, sed fatuitas. Eodem modo Deus maluit parere, quàm irasci: latiusque misericordiam quàm iustitiam cõtra hominem operatur. Prouehitur etiam anima ad spei virtutem, quum Dei cõtemplatur misericordiam: imò verius cum ipsum ipsam esse misericordiam non ambigit: hoc Psalmo attestante, qui ait, Deus meus misericordia mea, quiddulcius, quid mitius, quid hoc benignius

Psal. 58.

Esa. 49.

audiri potuit? Nunquid, ait scriptura, potest mater obliuisci filij vteri sui? Tamen illa oblita fuerit, ego non obliuiscar tui (dicit dominus.) Misericors planè, & misericors dominus. Misericors est cum creat: quia nullis beneficijs prouocatur, vt præter, miseratur autem cum res cadentes sua pietate restaurat. Misericordia enim est aliena miseria cõpasio, qua quis si potest subuenire compellitur. Propterea domini miserationum recordabor, ne ingratus inueniar. Multas enim miserationes contulit animæ meæ, quas coram omnibus reterabo, vt vna sit omnium vox, & affectus laudis eius. Multi nanque in seipsis has inuenire possunt, quas dicturus sum. Prima est quod à pluribus peccatis adhuc in seculo positum custodiuit: prima quidem non inter omnes, quas contulit mihi: sed inter has quas narraturus sum. Quis nanque dubitet, quin vt in multa cecidi: ita & in plura poteram cecidisse facinora, nisi omnipotentis pietas conseruasset me? Fateor enim & toto corde clamabo, nisi quia omnipotens Deus, & misericors adiuuisset me: vtique in omnem reatum cecidisset anima mea. Aliæ quoque miserationem in me exercuit dominus, quæ quàm benigna, quàm libera, quàm gratuita sit, sermone nequit explicari. Heu domine peccabam ego, & tu dissimulabas, non continebam à sceleribus: & tu abstinebas à verberibus, & prolõgabam ego multo tempore iniquitatem: & tu clemens pietatem tuam, quod est magnum miserationis opus: quia non dolere de peccato, quod perpetratur, magis indignari, atque irasci facit Deum, quàm multa, quæ iam præterita sunt. Addidit etiam hanc misericordiarum pater, vt ex visitatione sua fierent mihi amara, quæ prius dulcia videbantur. Nam hoc est quod nos lætificat in omnibus laboribus, in omnibus periculis huius vitæ,

hoc nempe amarefcere facit, quod peccando prius placebat: amor, scilicet nosfer in Deum, & pium studium, certa spes, & seruo spiritus. Induluit etiam benignus dominus animam meam donum istud, vt susciperet misericorditer penitentiam meam: atque in eorum numerum me alscripsit, quos beatus Psalmus vocat, dicens, Beati quorum remissa sunt iniquitates, & quorum, &c. O penitentia quid in laudibus tuis efferam, quid de te dicam? Deum tu placas, hominem ad statum suum reparas, omnia ligata tu soluis, omnia clausa tu aperis, omnia adueria tu mitigas, omnia cõfusa tu lucidas, omnia desperata tu animas, & opprobria, quæ peccantibus debentur, tu regis. Parum autem hoc visum fuit diuinæ clementiæ: nisi etiam tribueret istud mihi, videlicet virtutem continendi deinceps: per quam mutarem in melius incompositos mores, nec paterer reciduum, serietque nouissima mea peiora prioribus. Ex quo dono reuolebam frequenter in animo: & intellegebam grauiorem esse culpam post veniam: renouatum vultus peius dolere post curam: molestius hominem fordidari post gratiam. Nam vere indulgenti ingratus est: qui post veniam peccat: sanitatis indignus est, qui semetipsum postquam sanatus est, vulnerat: nec munda meretur: qui seipsum post gratiam coinquinat. Ex his enim quæ dicta sunt, à malo me liberauit dominus meus: sed quia non sufficit abstinere à malo, nisi fiat quod bonum est: sicut legitur. Declina à malo: & fac bonum. Exhibuit animam meam ipsa diuina bonitas dupliciter suam misericordiam: vt ex plenitudine gratiarum totus transeam in laudes dilectionis eius: & replear spe beatitudinis illius. Quarum prima est gratia promerendi. Sola enim gratia est, quæ discernit redemptos à perditis: quæ quum homini infunditur cuncta mentis illius abscondita manifestat. Tunc diligere incipit, quod prius nesciebat: tunc spe roboratur, omnia propter Deum operatur: & eo magis augetur meritum: quo per dilectionem amplius exercetur: quia sicut æquum est desidijs laborantium præmia denegare, ita conuenit diligentibus & operantibus optata remunerationis merita cumulare. Alia est spes obtinendi. Qui enim gaudet in spe, tenet: qui autem spem non habet, ad rem non poterit peruenire. Manet enim desuper speculator cunctorum præscijs deus, bonis præmia, malis supplicia dispensans. Nec in Deo frustra posita sunt spes precelque, quæ rectæ quum sunt, inefficaces esse non possunt. Auertamini igitur ò mortales vitia: virtutes colite: per spem ad rectam animam subleuate: humiles preces in excelsum porrigite, magna vobis est (si dissimulare non vultis) collata operandi facultas: quoniam bonis operibus vestris repromissa est æterna felicitas. Hæ sunt domine miserationes, quas fecisti ancillæ tuæ. Hi sunt riuus profundantes suauitatè ab æterno fonte bonitatis tuæ, irrigantisque mirifice cor meum. In his cõsiderationibus spe nutritur, delectatione pascitur, & virtutibus roboratur, nec in via poterit à bono opere deficere, si quæ dicta sunt, nõ neglexerit cogitare. Est etiã alia cõsideratio, quæ singularè habet effectum ad erigendam mentem in virtutè spei: scilicet beneficiorum Dei, quæ possunt quadupliciter distingui. Quadam enim generalia sunt: vt est redemptio mundi, institutio sacramentorum, & alia quæ ad salutem pertinent generis humani. Hæc quis

Psal. 31.

Psal. 30.